

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (b408/20.06.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3429/27.06.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D696/27.06.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Expunerii de motive, se urmărește, printre altele:

a) acordarea „*posibilității de a deconta serviciile de transport în regim de taxi, precum și de transport alternativ cu autoturism și conducător auto*”;

b) „*acordarea unui sprijin constând în scutirea de la plata tarifului de omologare individuală perceput de Registrul Auto Român pentru autovehiculele special modificate față de configurația inițială în scopul conducerii de către persoanele cu handicap*”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile

art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că Secretarul General al Senatului a înaintat spre avizare Consiliului Legislativ, cu adresa nr. XXXV/3429/27.06.2023, o altă propunere ce vizează intervenții legislative asupra Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare (b409/20.06.2023).

Pentru sistematizarea legislației și promovarea unor soluții unitare, sugerăm dezbateră concomitentă a acestor propuneri legislative, în vederea adoptării unui singur act normativ.

5. Întrucât propunerea legislativă are implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

6. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) și nici informații referitoare la consultările derulate în vederea elaborării propunerii.

În ceea ce privește afirmația inițiatorului potrivit căreia *„În prezent, în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (9) din Legea nr. 448/2006, (...) persoanele cu handicap grav sau accentuat pot opta, la cerere:*

- pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau
- pentru acordarea de bonuri de carburant și/sau de bonuri valorice pentru alimentarea mijloacelor de transport electrice ori pentru decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal sau însoțitorului, fără a depăși suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele

cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat; în această situație nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4)”, semnalăm că **forma în vigoare a art. 24 alin. (9), astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47/2023**, este următoarea: „Persoanele cu handicap grav sau accentuat pot opta, la cerere, pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau pentru acordarea de **bonuri de carburant pe suport hârtie, bonuri valorice pe suport electronic sau decontare, pentru autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal, asistentului personal profesionist sau însoțitorului, pentru cheltuielile necesare alimentării cu carburant și/sau alimentării mijloacelor de transport electrice, care nu depășesc suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat. În situația în care persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de una dintre modalitățile de acordare a gratuității prevăzută în prezentul alineat, nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4)”.**

Din analiza intervențiilor legislative asupra art. 24 alin. (9), se observă că textul acestui alineat, la care se face referire în Expunerea de motive, nu este cel în vigoare, ci textul înainte de modificarea adusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47/2023, care avea următoarea redactare: „Persoanele cu handicap grav sau accentuat pot opta, la cerere, pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau pentru acordarea de bonuri de carburant și/sau de bonuri valorice pentru alimentarea mijloacelor de transport electrice ori pentru decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal sau însoțitorului, fără a depăși suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat; în această situație nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4); modalitatea de decontare se stabilește prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar indexarea limitelor se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale”.

În consecință, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, este necesar ca atât Expunerea de motive, cât și textul propunerii să se refere la forma în vigoare a actului normativ care se dorește a fi modificat și/sau completat.

Totodată, precizăm că nu sunt respectate prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind utilizate exprimări incorecte din punct de vedere gramatical sau improprii limbajului juridic, cum ar fi: „*provocări și obstacole în accesul la servicii*”, „*scrie că câinii ghizi*”, „*în sensul că are acces peste tot pe unde are acces un om*”, „*sanționarea nerespectării prevederilor prezentei legi se va face*”, „*în conformitate cu prevederile art.24 alin.(9) din Legea nr.448/2006, prevede că*”.

În consecință, este necesară revederea, reformularea și completarea instrumentului de prezentare și motivare.

7. La **articolul unic, la partea introductivă**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, sintagmele „*persoanelor cu handicap republicată*” și „*Partea I nr. 1 din 03 ianuarie 2008*” se vor înlocui cu sintagmele „*persoanelor cu handicap, republicată*” și „*Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008*”.

8. La **pct. 1 al articolului unic**, la textul propus pentru **art. 24 alin. (9)**, întrucât, așa cum am precizat la pct. 6 *supra*, textul asupra căruia se intervine nu este cel în vigoare, ci textul înainte de modificarea adusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47/2023, este necesară revederea integrală a acestuia.

Totodată, pentru asigurarea caracterului complet al normei, având în vedere și prevederile art. V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, potrivit căroră „*Modalitatea de acordare a gratuității transportului interurban cu autoturismul aflat în proprietatea persoanei adulte cu handicap, familiei, asistentului personal, asistentului personal profesionist sau însoțitorului, prevăzută la art. 24 alin. (9) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru care opțiunea este exprimată până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, rămâne nemodificată până la data de 31 decembrie 2023*”, apreciem că este necesară completarea textului în vigoare al art. 24 alin. (9) cu o teză referitoare la actele normative secundare prin care se vor stabili modalitatea de decontare și indexarea limitelor prevăzute la acest alineat.

De asemenea, precizăm că, în prezent, în temeiul art. 24 alin. (9) din Legea nr. 448/2006, au fost adoptate: - **Ordinul** președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități nr. 160/2023 **privind aprobarea Metodologiei pentru acordarea și**

decontarea de bonuri de carburant și/sau de bonuri valorice pentru alimentarea mijloacelor de transport electrice ori pentru decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul, **pentru aplicarea art. 24 alin. (9) și (10) din Legea nr. 448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și - **Hotărârea Guvernului nr. 1.118 din 17 decembrie 2020** privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.017/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, precum și **pentru punerea în aplicare a prevederilor art. 24 alin. (9) și (10) din Legea nr. 448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

9. La pct. 2 al articolului unic, pentru respectarea uzanțelor normative, **partea dispozitivă** se va reformula, astfel:

„2. După articolul 28, se introduce un nou articol, **art. 28¹**, cu următorul cuprins:”.

La textul preconizat pentru **art. 28¹ alin. (1)**, pentru predictibilitatea normei, este necesară completarea textului în sensul indicării actului normativ care prevede tariful de omologare individuală perceput de Registrul Auto Român.

La textul propus pentru **alin. (2)**, pentru corelare cu alin. (1), care se referă doar la persoanele cu handicap, nu și la alte categorii de persoane, propunem înlocuirea sintagmei „pentru un singur autoturism deținut de fiecare din persoanele îndreptățite potrivit prevederilor alin. (1)” cu sintagma „pentru un singur autoturism deținut de **persoanele prevăzute la alin. (1)**”.

10. La pct. 3 și 4 ale articolului unic, întrucât se preconizează modificări ale unor subdiviziuni ale aceluiași articol, pentru suplețea actului normativ, propunem comasarea acestora într-un singur punct, cu următoarea **parte dispozitivă**:

„3. La articolul 64, **alineatele (3) și (5)** se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

Pe cale de consecință, **actualul pct. 4** se va elimina.

11. La actualul pct. 3, la textul propus pentru **art. 64 alin. (3)**, semnalăm că norma este neclară, deoarece, din modul în care este formulată, se înțelege că refuzul conducătorului de taxi de a asigura transportul persoanei cu dizabilități se consideră discriminare, indiferent de situație, ceea ce ar însemna că fapta unui conducător de taxi care refuză să asigure transportul unei persoane cu dizabilități, pe motiv că taxiul nu este adaptat transportului acestor persoane, ar constitui discriminare. Pentru a asigura predictibilitate normei, aceasta

ar trebui reformulată/completată în sensul că refuzul nejustificat al conducătorului de taxi adaptat transportului persoanelor cu dizabilități constituie discriminare.

Totodată, sintagma „dispozitivului de mers” este neclară, neexistând o definiție în cuprinsul propunerii legislative și nici în cuprinsul actului de bază.

12. La actualul pct. 4, la textul propus pentru art. 64 alin. (5), semnalăm că, prin folosirea sintagmei „inclusiv în restaurante, hoteluri, magazine”, norma este susceptibilă să aducă atingere libertății economice, deoarece stabilește o obligație în sarcina unor operatori economici (proprietarii restaurantelor, hotelurilor și magazinelor), respectiv aceea de a permite accesul liber câinelui-ghid care însoțește persoana cu handicap grav. În plus, restaurantele, hotelurile și magazinele, chiar dacă sunt locuri publice, sunt și proprietăți private și trebuie să respecte normele de igienă, astfel încât să nu pună în pericol sănătatea celorlalți clienți. În consecință, este necesară eliminarea sintagmei.

Totodată, semnalăm că sintagma „mijloacele de transport în comun” este neclară, întrucât nu se înțelege care sunt mijloacele de transport vizate. În consecință, pentru asigurarea predictibilității normei, este necesară fie detalierea sintagmei, fie trimiterea la actul normativ care definește această sintagmă. În plus, pentru corelare cu textul propus pentru alin. (3), apreciem că este necesară completarea expresiei cu sintagma „inclusiv în taxiuri”.

13. La al doilea pct. 3, la textul preconizat pentru art. 64 alin. (5¹), apreciem că este necesară eliminarea acestuia, întrucât conține o soluție legislativă identică celei propuse la pct. 4 pentru art. 64 alin. (5). În acest context, precizăm că sintagma „Persoanele cu handicap care utilizează câini ghizi nu trebuie să plătească taxe sau tarife suplimentare” echivalează cu accesul gratuit al câinilor-ghizi.

PREȘEDINTE

Florin IORDAGHE

București
Nr. 717/17.07.2023